СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 41. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, середа, 19-го лютого 1947. No. 41. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, February 19, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ПРИЗНАЄ ПРАВО НАБИРАТИ „СТРАЙКОЛОМІВ"

Краєва Рада Робітничих Відносин у Вашингтоні одноголосно вирішила засадничий спір між видавцями газет і друкарською юнією в місті Ст. Пітерсбург, на Флориді, так, що признала видавцям право наймати неюнійних робітників або і юнійних, якщо вони не хочуть дальше страйкувати, не ждучи замирення. Юнія друкарських робітників, приналежна до Американської Федерації Праці, викликала страйк ще 20 листопада 1946 р. проти видавців двох газет, а це: „Морнинг Таймс" та „Івнинг Індепендент" за підвишку платні. Підприємства не стримали видавання газет, а вжили фотографічних плит та інших засобів, щоб газети могли виходити. Юнія обвинуватила підприємців перед Краєвою Радою Робітничих відносин у „несправедливих робітничих практиках" і закинула підприємцям, що вони не хочуть вести переговорів. Референт Ради ствердив, що справді підприємці не хочуть вести переговорів. Тепер Рада станула на становищі, що юнія сама не хотіла вести переговорів, отже підприємці мали право видавати газети і наймати нестрайкуючих робітників, що тут не йшло про признання робітничих прав, а лише про підвишку платні.

ЧЕРГОВИЙ ЛІНЧ НАД НІГРОМ.

Коло міста Пикенс, у Савт Каролайні, найдено тіло 25 літнього нігра Вилія Ирла, з Ґрінвил, який у неділю ограбив і покалічив смертельно шофера Т. В. Бравна. Ирл попав у вязницю в Пикенс, але товпа около 35 невідомих людей напала на дім вязничника Еда Ґілстрапа, звязала його, забрала ключі від вязниці, вивезла нігра на поле, там порізала ножем і застрілила. Злочинці втікли, покинувши свою жертву на полі при дорозі.

БУДІВЕЛЬНИЙ СТРАЙК У НЮ ЙОРКУ.

Вчасі, коли саме розпочали здійснювати проект різних побудов вартости сто міліонів дол. у Ню Йорку, вийшли на страйк бляхарі і загрозили стриманням цілого плану. Посадник міста доручив пятьчленному комітетові посередництва негайно порозумітися з бляхарами для виключення загального застою в будівельнім промислі.

ХОЧУТЬ ЗЛОМИТИ СИЛУ ВЕЛИКИХ ЮНІЙ.

Робітнича комісія палати майже викінчила переслухання промислових знавців юнійного діла і на підставі зібраного матеріялу приготовляє начерк законопроекту для обмеження дотеперішніх свобід робітничих свобід робітничих юній. Зпоміж кільканадцяти різних способів для обмеження свободи юній поважно бере комісія такі: Заборону юрисдикційних страйків; заборону другорядних бойкотів, на зазив страйкарів безпосередно інтересованих у страйках; вирішення більшостю голосів робітників, занятих в підпроємстві, а не більшістю голосів членів, чи має бути розпочатий страйк; заборону масового пікетування; признання свободи слова підприємцям при наладнуванні спорів; відповідальність юній за шкоди, якщо юнія зломить контракт. Заки почнуть виписати начерк закону, будуть ще покликані до переслухання представники робітничих організацій в сенатській комісії.

ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ КРИТИКУЄ ПРИЛЮДНО СВОЇХ ТОВАРИШІВ.

Суддя Роберт Г. Джексон, член Найвищого Суду Злучених Держав, оприлюднив свої правничі погляди на рішення Найвищого Суду в деяких справах, що відносяться до робітничих платень. Безпосередньою притокою до критики є рішення Найвищого Суду, яким не признано „учням" в залізничих заводах рівного права з правильними робітниками. Одначе Джексон скритикував теж рішення в справі платні „від брами" в спорі юнії гончарів проти підприємства керамічних виробів у Мт. Клеменс. Джексон твердить, що рішення Найвищого Суду не причиняються до злагіднення спорів між підприємцями й наємцями і подає свої правничі завваги до рішень.

МОЛИТЬСЯ, ЩОБ НЕ ПРИЙШЛО ДО КОНТРОЛІ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Сенатор Кенет Мек Келер, який уже четвертий тиждень веде боротьбу проти затвердження Дейвида Лілієнтала головою Комісії Атомової Енергії, заявив перед комісією таке: „Я молю Бога, щоб ми ніколи не мали міжнародньої умови в справі контролі атомової енергії". Він висловив своє недовіря до уряду Злучених Держав у вирішуванні міжнародньої контролі над атомовою енергією.

МАБУТЬ ДІЙДЕ ДО ОБМЕЖЕННЯ ЧАСУ УРЯДУ ПРЕЗИДЕНТА.

Сенатська правнича комісія одобрила пропоновану поправку до конституції, щоб урядування президента тривало лише дві каденції. Комісія предявила свій проект, який в дечому різниться від проекту палати репрезентантів.

„Голос Америки" з Вашингтону до населення Совєтів

Департамент стейту у Вашингтоні оприлюднив в англійськім перекладі першу програму, вислану в понеділок, 17. лютого, по радіо з Ню Йорку до Совєтів при помочі спеціяльної американської радіо-стації в Мінхен, в американській зоні Німеччини. Для цієї цілі уладжено в Ню Йорку Інтернешенел Бродкестинґ Дивижен під опікою департаменту стейту і з його бюра йдуть по радіо до Совєтів новинки про Злучені Держави, про американське життя та вибір світових новинок. Усе те переплітане музикою й співом. Радіо передача триватиме цілу годину кожного дня від 9. години ввечір на московський час. Департамент стейту робить це самостійно, без допомоги пресових агенцій. Ціль радіо програми така, щоб хоч щось з американського життя дісталося поза „залізну куртину". Звідомлення з Москви твердять, що там добре чути голос американського заповідача та радіо промовців, передаваний на коротких филях у широкий світ.

АМЕРИКА ВІДПОВІЛА НА ПРОТЕСТ МОЛОТОВА.

Департамент стейту у Вашингтоні негайно відповів на протест Вячеслава Молотова, міністра закордонних справ Совєтської Росії, проти погляду американського підсекретаря стейту Діна Ачесона на політику Совєтів. Ачесон у складенні свідоцтва перед сенатською комісією дня 10. лютого відповів на запит сенатора Кенета МекКелера, що політика Совєтів є агресивна і йде в напрямі експанзії. Проти такого вислову запротестувала Москва через американського амбасадора В. Бедела Смита. Зміст відповіди Злучених Держав ще не оприлюднений, але кажуть, що департамент стейту став на становищі, що Ачесон мав обовязок сказати правду перед сенатською комісією.

НА ЛИТОВСЬКІМ ВІЧУ ВИСЛОВЛЕНО ДОМАГАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ.

На вічу, скликанім американцями литовського роду до Вебстер Гол у Ню Йорку минулої неділі, промовляв колишній президент Литви д-р Казис Ґрініус за освободження Литви і всіх поневолених націй. Він домагався, щоб цю справу передати О.О.Д. Крім Ґрініуса промовляли ще адв. Костас Юргела, конгресмен Алвин О'Конскі і литовський посол Повілас Задейкіс.

БИРД ПЕРЕЛЕТІВ ПОНАД ПІВДЕННИЙ БІГУН.

Провідник американської наукової експедиції до антарктиди, адмірал Ричард Е. Бирд, перелетів понад південний бігун літаком в неділю, 16. лютого, і повернув назад до своєї бази в Малій Америці. Він оглянув 75,000 квадратових миль простору впродовж 13 годин. Бирд уже раз відбув таку подорож понад бігун, а це 29. листопада 1929 року, вчасі першої своєї виправи в ту околицю.

АМЕРИКАНЦІ ВИЇЗДЯТЬ НА ЗАКОРДОННІ СТУДІЇ.

Департамент стейту оприлюднює, що переводить переговори з 15 різними державами в справі висилки до них свіжих американських студентів на науку в університетах. Видатки покриває американський уряд з продажу воєнних матеріялів. Досі зголосилося 900 американців, учителів і студентів, на виїзд заграницю. У Злучених Державах перебуває 17,000 чужинців на студіях. Департамент стейту дає утримання 500 таким студентам, в більшости з країн Південної Америки.

МІЖНАРОДНЕ АДВОКАТСЬКЕ ТОВАРИСТВО В АМЕРИЦІ.

У понеділок, 17. лютого, заложено в Ню Йорку Міжнародній Союз Адвокатів, складений з представників 24 країн. Іменем Організації Обєднаних Держав промовляв на зібранні директор правничого відділу А. Г. Фелер. Він говорив про способи, як адвокатське товариство може причинитися своєю діяльністю до міжнародного миру.

Переселенча акція в Польщі: переселили 97,835 українців

Асошіейтед Прес подає з Варшави дальші подробиці про переселенчу акцію. До кінця цього року польський уряд сподіється переселити на новоприлучені західні території 5 до 6 міліонів поляків, між якими буде біля міліона тих, яких він ще сподіється стягнути з різних чужих країн. Урядово повідомлено, що протягом минулого року репатрійовано 1,107,623 поляків, з того 614,735 зі Совєтського Союзу. Зі зайнятих Польщею східно-німецьких територій вигнано в західні 1,653,627 німців протягом останнього року, а від закінчення війни вигнано всіх разом 2,019,979 німців. Залишається ще 450,000 німців, яких віцепрем'єр Ґомулка обіцяє вигнати в 1947-му році. На підставі польсько-совєтського договору переселено зі східних територій Польщі до Совєтського Союзу 97,935 українців. Ґумулка заявив, що ще 300,000 поляків перебуває в таборах скитальників в Німеччині, других 300,000 у Франції і біля 500,000 в інших країнах Европи.

ГІТЛЕР ПЛАНУВАВ ПЕРЕСИЛИТИ В УКРАЇНУ 50,000 СЛОВІНЦІВ.

На конференції заступників міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг в Лондоні виявилося, що в 1942-му році Гітлер планував пересилити з австрійської Каринтії в Україну 50,000 словінців. Деякі словінці вже навіть мали бути переселені.

АЛЬБАНІЯ І АТОМОВА ЕНЕРГІЯ В РАДІ БЕЗПЕКИ О. Д.

Лейк Саксес, Н. Й., 17. лютого. — На порядку нарад Ради Безпеки О.Д. на день 18. лютого є дві важливі справи: британське зажалення проти Альбанії та совєтсько-польська протипропозиція в спарві контролі атомової енергії. В міжчасі Злучені Держави передали генеральному секретареві Триґва Лі свою пропозицію договору, який віддав би під американське управління всі острови на Тихому Океані, які раніше були під зверхністю Японії. Американську пропозицію поставлено на провізоричному порядку нарад.

МІЖНАРОДНЯ ПРОВІРОЧНА КОМІСІЯ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 17. лютого. — Міжнородня Провірочна Комісія, що з доручення О.Д. виїхала на Балкан з метою прослідити події на грецькому кордоні, продовжувала в Атенах переслухання свідків. Речник грецького уряду сьогодні обвинувачував перед згаданою Комісією уряди Альбанії, Юґославії та Болгарії, що вони на спілку і в змові з грецькими екстремістами намагаються викликати і піддержувати громадянську війну в Греції. Представники Комісії відвідали теж один табор югославських, альбанських і болгарських втікачів в Пірею.

„СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ НЕ РЕСПЕКТУЄ СЛАБОСТІ" — ТВЕРДИТЬ П-НІ РУЗВЕЛТ.

На прийнятті Міжнародної Жіночої Ліґи для Мира і Свободи п-ні Елінор Рузвелт заявила, що Злучені Держави могли б перебрати провід в Організації Обєднаних Держав, якщо б американська політика мала ясну мету та знала чого хоче. П-ні Рузвелт підкреслила вагу і значення праці Комісії Людських Прав, якої вона є предсідником. Вдповідаючи на запитання, п-ні Рузвелт висловила деякі сумніви щодо можливостей швидкої зміни американських іміграційних законів, що вможливило б приїзд до Америки більшій кількості скитальців. П-ні Рузвелт передбачує в цій справі опозицію різних американських кол, які бояться безробіття. На тему атомової бомби п-ні Рузвелт заявила, що „Росія не респектує слабості" і будьякі американські уступки в цій справі вважалося б там власне за слабість і вагання.

МАЛІ УСПІХИ ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Лондон, 17. лютого. Після пятьох тижнів „мозольних" нарад в справі мирових договорів з Німеччиною і Австрією, конференція заступників закордонних міністрів Чотирьох Потуг приготовила вступ до мирового договору з Австрією, але й на нього ще не всі погодилися. Завтра повинні почати дебати вже над військовими клявзулями самого договору, опісля над господарськими і проект договору повинен бути готовий до 25-го лютого. Американсько-совєтські розбіжності думок продовжується. Совєтський представник доконче домагається клявзулі, яка виключала б пропаганду і можливість „аншлюсу" з Німеччинною, американський представник уважає, що це заперечувало б демократичну „свободу слова", а французький представник, як звичайно, пропонує компроміс, іменно клявзулю, яка виключала б „аншлюс" Австрі не тільки з Німеччиною, але теж зі Совєтським Союзом.

ГОЛОД В УКРАЇНІ І РУМУНІЇ.

Париж, 17. лютого. Згідно з одержаними тут дипломатичними звідомленнями, Румунії, головно Молдавії загрожує масовий голод, що може потягнути за собою смерть десяток тисяч людей. Президент Труман повідомив, що до Молдавії висилається з американських військових магазинів в Европі харчі, якими можна забезпечити на деякий час пів мільйона людей. В тих самих повідомленнях говориться про велику загрозу масового голоду в Україні та в інших західних і північно-західних совєтських республиках. Румунський уряд робить заходи, з метою одержати відповідну харчеву допомогу з закордону, головно з Америки. Натомість не має вістки про будьякі заходи совєтського уряду з метою злагіднити голод в Україні, хоча в повідомленнях говориться, що там положення під цим оглядом дуже критичне.

„РИМСЬКА ОРІЄНТАЦІЯ" ТРІЄСТУ.

Рим, 17. лютого. Трієст, згідно з рішенням мирової конференції в Парижі, має бути вільною територією під безпосередньою зверхністю Обєднаних Держав. Але тому що Трієст не приготований на економічну самовистарчальність, економічна комісія, яка досліджувала господарське положення Трієсту і відвідала теж Рим, заракомендує Раді закордонних міністрів, щоби господарство Трієсту „орієнтувалось" на Рим, до господарської системи якого Трієст належав досі.

КОМУНІСТИЧНІ СТРАЙКОЛОМИ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 17. лютого. У Франції продовжується страйк друкарських робітників та газетних урядників. В редакції комуністичної газети „Юманіте" в Парижі, зорганізована зарядом ґазети комуністична товпа напала сьогодні на страйкуючих робітників, які пікетували редакційні урядження і прогнала їх. Управа юнії газетних робітників осудила комуністів як страйколомів та висловила своє негодування зприводу цего факту та ще й в газеті, яка має претенсії „репрезентувати робітничий клас".

ГІТЛЕРІВСЬКИЙ „ГЕРОЙ" ПЕРЕД СУДОМ.

Венеція, 17. лютого. Тут почався перед британським військовим трибуналом судовий процес проти колишнього гітлерівського головнокомандуючого в Італії, маршала Альберта Кессельрінґа, обвинуваченого за вбивство 1,078 італійських цивільних осіб тільки в червні і липні 1944-го року. Кесельрінґа робиться теж відповідальним за відому масакру 335 італійців, як відплату за напад на 30 німців..

ВИМІНА АМБАСАДОРІВ МІЖ ІНДІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

Ню Дельфі, Індія, 17. лютого. Індійський і французький уряд рішили обмінятися амбасадорами з метою „вдержання і дальшого скріплення приязних стосунків між обома країнами". Індія вже має своїх амбасадорів у Злучених Державах і Китаю та сподіється навязати дипломатичні звязки теж зі Совєтським Союзом.

ВИБОРИ В ЯПОНІЇ 25-го КВІТНЯ.

Токіо, 17-го лютого. Японський уряд рішив сьогодні на спеціяльному засіданні встановити дату загальних виборів у країні на день 25-го квітня. Рішення японського уряду відповідає домаганню ген. МекАртура, щоби загальні вибори в країні відбулися по можності якнайшвидше.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ КИТАЙСЬКОГО УРЯДУ.

Нанкінґ, 17. лютого. Китайська Соціял-Демократична партія зробила перший крок в реорганізації китайського уряду, вручивши представникові урядової партії листу своїх репрезентандів до чотирьох департаментів уряду. Своїх представників мають визначити теж інші партії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВІТ У ДУЖЕ КРИТИЧНОМУ СТАНІ

Коли людина, що мала досі до діла з військом і війною, обнявши цивільне становище секретара стейту, заявить, що „світ находиться у дуже критичному стані", то ясне, що під тим „критичним" кожний уявляє собі таке напруження, що може довести навіть до війни.

Саме так висказався ген. Джордж С. Маршал про міжнародне положення на нарадах Сенатського Комітету для Справ Закордонних.

Що в світі не іде до справжнього замирення, пізнати найкраще по тих перших пятьох мирових договорах, що їх щойно підписано. Буквально ніхто з них невдоволений! Усі їх критикують, а дехто навіть добачує у них зародок таких сильних міжнародніх конфліктів, які готові довести до нової війни, не зважаючи на те, що такої війни ніхто не хоче.

До традиції й „доброго тону" департаменту стейту належить і це, щоб висказуватись обережно й рахуватись з кожним словом, знаючи з досвіду, яку велику вагу привязують тут і в світі до сказаного. Правда, советська поведінка, а передше й націстська, примусили американських державних мужів пристосуватися до змінених обставин і тут то там говорити виразніше й гостріше, а навіть вживати слів, давніше в дипломатії не практикованих, та в нашому випадку не про те іде. Ген. Маршал сказав простою військовою мовою просту і всім відому правду, що вже тепер назбиралось стільки нового вибухового матеріялу в світі, що війна не є вже питанням далекої будучини, як дехто думає, але загрозою, що стоїть перед нашими очима. Цю загрозу треба усунути.

Так складаються сучасні міжнародні відносини, що коли хто нині говорить про нову війну, то думає про війну між Советським Союзом і Злученими Державами. Одначе так є, що Кремль нині такої війни собі не бажає, знов американський нарід і уряд є рішучо проти всякої війни. Це є факти, але фактом є теж і це, що існує серіозний конфлікт у різних важних міжнародних справах між урядами СССР і Злучених Держав. Цей конфлікт називає секретар стейту „критичним", значить таким, що якщо він буде далі існувати і не буде з нього ніякого виходу мирним шляхом, то він готов спричинити в світі такий стан, що доведе вкінці до нової війни. Цей конфлікт загострюють напади советської преси на Злучені Держави і те саме можна сказати і про советських радіових коментаторів, для яких атаки, звернені проти Злучених Держав, стали тепер постійною і улюбленою темою. А що в Советах усе таке діється як не з ініціятиви, то не без відома і згоди уряду, то не диво, що американський уряд тим затріvожений, а секретар стейту говорить про „дуже критичний стан". Це теж і причина, чому є такий сильний спротив збоку ген.. Маршала та уряду проти зменшення державного буджету на суму шість більйонів долярів, бо це означало б зменшення видатків на армію і флоту, що є не бажане саме через критичну ситуацію в світі.

Для вдержання чи нищення життя

Провідник американської виправи до південного бігуна — „антарктиди", адмірал Ричард Бирд звідомляє, що простір, який він досі там розслідив, це велика ледівня, у якій ввесь світ може складати припаси з багатих жнив для їх збереження на голодні літа. У такий спосіб, на думку Бирда, будучі покоління зможуть забезпечувати себе перед голодом.

Це звідомлення Бирда вказує, між іншим, на це, як турбуються науковці про долю людства. Таких прикладів є багато, а часті звідомлення про різні винаходи тільки потверджують знану правду, що наука має за завдання помогти людству вратувати своє існування перед винищуючими силами природи.

Звісний директор астрономічної обсерваторії при університеті Гарвард, під Бостоном, д-р Гарлов Шаплі, у своїй промові на закінчення шкільного року 29. грудня 1946 заявив, що наука є на порозі до таких відкрить, які забезпечать людству доволі харчів і всіх інших засобів до безжурного життя, колиб лише людство спромоглося на подібний поступ в ділянці соціяльній. Тобто, щоб люди вміли використати винаходи для свого добробуту і для мирного співжиття одних побіч одних.

З цього виходило б, що забезпечення життя модерної людини залежить у першій мірі від можливости користування багатствами, а вже при помочі багатств можна придбати все інше: освіту, вигідніше життя, здоровля. Мабуть тому так багато уваги присвячують тепер люди на матеріяльний добробут, часто із занедбанням інших ділянок життя. У теперішньому світі слідне змагання за „здобуття забезпеки" як першої умовини життя. Лише, що під „забезпекою" розуміють люди маєткове забезпечення аж до тієї міри, що навіть легковажуть такі природні дари, як особиста свобода. Виглядає, що людина серед модерного суспільного катаклізму сама заломлюється і знижує себе до рівня бездушної тварини.

Серед такого катаклізму науковці найшлися у трагічній ролі. Вони, з одного боку мріють про те, як би вирятувати світ перед знищенням, тобто натужують свої сили для „пережиття" людини; з другого боку вони йдуть на службу людям, які використують їхні наукові винаходи саме для знищення. Коли б так перемогла сила науковців над силами руїнницьких елементів серед людства взагалі, тоді щойно можнаб забути за оцю безупинну борню між різними групами людей, а зосередити зусилля для побудови ладу, опертого виключно на змаганні до приноровлення наукових винаходів і відкрить для добра усіх людей, а не лише для якихсь вибранців.

Прикладом таких відкрить може бути і проєкт „світової ледівні" на південному бігуні. Та коли йде про ще більше опанування природи, то належить пригадати про недавню спробу підприємства „Дженерал Електрик" витворити штучний сніг у хмарах серед літа. Яке практичне пристосування мав би такий винахід, про це говорив у січні д-р В. К. Зворікін в Інституті Повітреплавних Наук у Ню Йорку. Він твердив, що при помочі відповідного охолоджування температури у літніх місяцях або в гарячім підсоні можна забезпечити світ перед різного роду буревіями, які заподівають необчислені шкоди не лише в маєтку, але теж у здоровлю і в людському житті. Він заповів, що при помочі штучного охолоджування можна витворити імлу і кинути її на море для стримання морських гураганів.

Точніше про спосіб вироблювання снігу для практичного вжитку при помочі „засіву" відповідних холодних „зернят" говорив д-р Ирвинг Ланґмюір в тому часі в Американськім Фізичнім Товаристві при університеті Колюмбія в Ню Йорку. Він виказував, що це причиниться до стабілізації летунських полетів, а це теж придасться до збільшення загальго добробуту.

Згадані повищі відкриття це приклади еволюційної праці в ділянці науки. Одначе назріває час, коли вже появляються і революційні відкриття, які можуть бути пристосовані до потреб життя. Тут прикладом служить атомова енергія. Атомова бомба, побудована на підставі цеї енергії, вже звісна. Одначе з кінцем січня Комісія Атомової Енергії Злучених Держав і управа Інжинірського Дистрикту Мангетен, тобто цієї установи, що виробляє атомову бомбу, дозволила оприлюднити вістку, що атомову енергію будуть пристосовувати деж до творчої праці. Покищо оприлюднено, що будуть уживати цеї енергії для відкривання рудокопів, отже для відкривання багатств у нутрі землі; другий винахід це атомовий спосіб огрівання води в кітлах. Треба було 270 різних документів, щоб зясувати ці оба винаходи. Це вказує на велитенську працю, яка потрібна лише для описання винаходу для практичного застосування.

Коли мова про використування атомової енергії для добра людства, то треба ще пригадати, що вже в листопаді минулого року д-р Андрій Давлі, професор радіології університету в Рочестер, оприлюднив у лабораторії Дистрикту Мангетен у Клівленді, що відпадки при освободжуванні атомової енергії з елементів, звані „ізотопами", повисилано до різних університетів і при їх помочі можна буде приспішити лікування недуги рака та скріпляти загальне здоровля людини.

Коли взяти під увагу оці важливі винаходи науковців для збереження існування людства, то справді з жалем треба спитати: Пощо вживати оцих самих винаходів на нищення людства? Чи справді людство таке безсильне перед дикими інстинктами не природи, не звірини, а самої людини? І чи на те ми пережили оцю страшну війну, щоб дожити планового винищування людини тоталітарним режімом одного з переможців?

Лев Ясінчук.

Український Сойм в Австрії

(Репортаж з коментарами).

Нова українська політична еміграція, спричинена наслідками другої світової війни, має одне відрадне явище: вона не бажає ходити „люзом", але хоче свідомо обєднатися і то не саме з огляду на матеріяльну допомогу, як радше з метою згуртувати свої числові й моральні сили на службу народові й батьківщині.

Не зважаючи на те, що українська нова еміграція в Австрії свідома своєї тимчасовости на цьому терені, вона виявляє ті самі змагання — спільно сталити свої сили на тепер і на будуче для великої справи. Наявним доказом того являються 3-дневі наради в Інсбруку в днях 4-6 лютого 1947 Ради Центрального Допомогового Обєднання Австрія (УЦДОА), зложеної з делегатів усіх австрійських країв, обєднаних тією організацією. Тим разом були на Раду запрошені теж відпоручники інших самостійних українських організацій в характері гостей з дорадчим голосом, які внесли на Раду зо свого боку дещо конкретного.

УЦДОА це організація, що силою здорової волі еміграції обєднує краєві (обласні) організаційні клітини, дарма, що сама не має правних основ у ніякій окупаційній області.

Головними бігунами, що навкруги них оберталася нарада, це були: затіснення й здисциплінування клітин, що організаційно належать до тієї централі; суспільно-допомогової справи; пересиленчі питання.

Сама організація в рямцях Обєднань на внутрішньому фронті має ще великі недостачі. В англійській окупації (Стирія, Каринтія) вона в залежності від становища влади, або ще в дуже то початковій стадії, або доволі неціпко повязана. У Відні нема ніякої організаційної клітини. В Тиролі французька влада розвязала всі товариства (крім Братства св. Апостола Андрія), хоч допускає організацію по статутам за своїми зразками. У Форальберґу клітини Обєднання звязані не в обласному Обєднанні, але в Українській Делеґатурі Суспільної С л у ж б и (Service Social), зорганізованій ф р а н ц у з ь к о ю окупаційною владою для всіх емігрантських національностей. В деяких клітинах забирають час і сили старі наші гріхи, а саме спори і суперечки, що — по словам звідомлення УЦДОА — мають свій корінь в особистих амбіціях, у недостачі взаїмного вирозуміння, а навіть у — злобі. Вирівнання різниць і спорів є якраз з а в д а н н я м УНДОА. Можна надіятися, що коли ще тут якийсь час побудемо, то розумні елементи нашої громади візьмуть перевагу над розкладовими обявами і дисорганізаційними намаганнями.

На зовнішньому фронті — УЦДОА навязало звязки з Злученим Українсько - Американським Допомоговим Комітетом у Филаделфії та його европейськими станицями, а крім того з деякими допомоговими організаціями Канади, одначе ті звязки назагал як дотепер доволі односторонні.

Допомогова справа головно харчами, а в останньому часі і одіжжю, присланою з Америки через Український Допомоговий Комітет у Римі, як також можливість дальших допомог, спричинила доволі широкі розяснення збоку Президії й дискусію учасників. Притоку до того дала не недоцінка присланої допомоги, але деяке передержання її в магазині тут на місці, що уможливило частинну крадіж, на щастя — не українцям. Також думка, щоб наділювати на будуче не тих, що на допомогу ждуть, але тих, яких громада потребує, не найшла одобрення в делегатів, а то з тієї причини, що абсолютно не можна найти міри для вибору кандидатів, яких нарід потребує, а український нарід потребує сьогодні не тільки якості, але навіть числа одиниць. Не зайвим буде щераз підкреслити, що така допомога, як стандардними пакетами (напр. CARE) найкраще, щоб приходила безпосередньо на окремі адреси. Тоді відпаде непевне магазинування, евентуальне залишування резерв та кістка незгоди з того приводу, що один одержав це, а другий інше.

В переселенській справі має УЦДОА здорову ідею — дбати про компактне поселення. Одначе ця ідея має ту хибу, що компактне поселення вимагає нових, незамешкалих просторів, а того роду еміграція як в Австрії, де є доволі поважне число осіб старших та інтелігентів, має мало даних на піонірську працю в пралісах, пустинях чи степах. Це справа незвичайно важка до розвязання. Тут мало що й помогла б і світова українська переселенча організація, бо на це треба великих міліонів. Також ставлення з боку керманичів УЦДОА лише Аргентини і Канади як країн, пригідних для компактного поселення, було б завузьким. Тут була б на місці якнайсильніша моральна поміч уркаїнських організацій в З. Д. А. П., Канаді й хочби й Аргентині, щоб ті краї пустили на свої области якнайбільше число еміграції і то власними засобами дотичних держав, хоч би на конто пізнішої рентовности. Якщо того роду акція була б спізнена чи заслаба і з того приводу не малаб успіху, то тоді хіба тільки десь хтось зможе, й то неконечно найцінніший переховзнутися, або — хтось зужиткує еміграцію виключно для свого власного капіталу. Розуміється, що з того вийшла б для цілости народу необрахована шкода. Пляноване створення для тієї справи окремої переселенчої комісії при, чи поруч УЦДОА, буде мати хіба те чисто теоретичне значення, що якесь громадське тіло обєднає побажання еміграції, якщо на те стане ще тільки часу, але справу самого переселення ледви чи посуне на крок.

З формальних справ наміченo деяку зміну структури УЦДОА, покликаючи до Ради замісць по трьох представників з кожного краю — по одному представникові на 500 душ. До УЦДОА могли б вступити крім власних організацій Обєднаня також й інші діючі українські організації як надзвичайні члени. Дальше — Рада прийняла бюджет на наступних три місяці 108,000 шил. по стороні приходів і видатків.

Чимало уваги присвятила Рада українській пресі, особливо „Недільним Вістям" і сатиричному журналі „Проти шерсти" з того приводу, що в них попадали деякі критичні замітки щодо діяльности Обєднань, його звязків та останньої крадежі. Горячіші домагалися навіть права ставити пресу під контролю, подаючи на це деякі вже на цей час немодерні проєкти, але такі домагання не вдержалися.

Тим разом звернули делегати більшу увагу на значення рідного шкільництва і студіюючої молоді на еміграції та в окремій резолюції візвали громадянство до витривалої піддержки тих інституцій. Хоч треба собі здати справу з того, що в таких умовах, які тепер існують, студіююча молодь ледви чи зможе працювати в вибраному фаху, то все ж таки нарід не може зрезиґнувати з витворювання інтелігенції, що становить його мозок.

Відрадним явищем треба назвати, що нарада УЦДОА добачила врешті і можливість морального упадку одиниць в тому коли б завчасу не протиставитися жадобі деяких здорових молодих неробів, що тяготіють до безділля й легкого життя. Це спамятання найшло вислів у тексті резолюцій, в яких працю визнано слушно будуючим чинником.

Представлена нарада не вирішила ніяких глибоких проблем; вона оберталася радше навкруги злободенних справ, ш у к а ю ч и найвідповідніших форм для існування самої організації та сконсолідування українського загалу еміграції в Австрії. Але з нутра сердець делегатів була віра в силу духа, охота боротися з деяким занепадом у нутрі та спроможність гідним становищем кожної одиниці вдержати нашу нову еміграцію при всіх її злиднях морально здоровою, повновартною.

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

12)

Знова почулись високі тони з кіксами від „Белі Буркі": Ох ні, мій син пристає тільки з добрими дітьми! Я того вчу його і бережу його, та... я подумаю, ох, Боже! Я подумаю, так. Але... як ви знаєте мого сина — раптом спитала п-ні Гемил, а її сині очі зробились ще більші і гляділи застрашено.

П-ні Ч. вспіла вже приглянутись цій подобі „Билі Буркі" і прийшла до заключення, що хоч яка вона гарненька і симпатична із своїми кіксами у щебетливій мові, то все ж таки видно вона є нервового успосіблення, дивиться на світ через рожеві окуляри. Читає, видно, много фільмових магазинів, бо ось вони в неї на столику. В тих магазинах повно любовних плитких оповідань, які її держать у якомусь зачарованому світі. Зразу не вільно їй відкрити нагої правди про її малого сина.

Я знаю вашого сина — промовила п-ні Ч. Він часом приходить бавитись до моїх сусідів і так я його знаю.

Кажіть, кажіть... чи може що злого?

Ні ні, будьте спокійні. Тому, що я знаю вашого сина, думала вас просити до наміченої громадської праці і тому прийшла до вас...

А яка ж це ваша праця? Якось помалу спитала п-ні Гемил.

Так, як я уже вам надмінила. Тепер в часі війни много є різних обставин, які впливають зле на дітей, тому треба слідити за такими дітьми, що їх батьки і мами працюють у военній індустрії. Є такі, що не дбають за дітей або не знають як виховувати своїх дітей. Ось тих дітей треба вишукувати, закладати для них клюби таки по наших домах. Туди їх кликати, читати їм щось, оповідати, дати їм якесь корисне заняття. Дітвора того хоче, дітвора рветься до якихось діл, та тільки у своїй несвідомості попадає часто на лиху дорогу...

П-ні Гемил дивилась на свою гостю і виглядала, як малий песик, що побачив якесь невидальце. Вона була захоплена.

Ви відкриваєте мені щось нового! Я ніколи не думала займатись такими справами, але я... я подумаю. Ох Боже, якже я рада, що мій син тепер у школі, а то гадала б що він уже де в лихім окруженні. А він така добра дитина...

П-ні Ч. встала і збиралась до відходу, а господиня дому дальше тріпотіла: Ох, я дуже вам влячна за вашу візиту. Я ще більш доглядатиму мойого сина, та ви обовязково дайте мені знати, коли у вас що робитиметься і я... прийду, так. Подали собі руки і попращались.

—o—

П-ні Ч. рішила відвідати родини других хлопців теж і ось в суботу около полудня зайшла до дому Сема і Генрі. Хлопців не було дома, грають в „бол" говорила їх мама, приглядаючись незнайомій, що переступала поріг їх дому. По короткім привіті п-ні Ч. розговорившись дізналась, що родичі Сема і Генрі є українського роду а мати самого Толла називалась — Тульна. Вони на жаль не знають говорити „по нашому" і не мають жадних звязків з нашими людьми, але розуміють нашу мову. Мати Толла, себто бабуня Сема і Генрія приїхала з краю молодою і скоро повдовіла, оставши з малим сином. У старшому віці зістала спаралізована і так із сином і синовою та любими онуками доживала свого тяжкого віку. Померла два роки тому. Так оповідала п-ні Толл і тішилась, що до них так несподівано завітала „своя" людина. Вона показала фотографію небіжки, а відтак витягнула старанно завинений пакуночок, в якому була вишивана українська сорочка небіжки. Синова це переховувала, як дорогу памятку. В розмові, п-ні Ч. заохочувала п-ню Толл прийти на український концерт або на якусь іншу імпрезу при найблищій нагоді.

Я вже нераз думала про це, щоб запізнатись з ким із наших людей — говорила п-ні Толл. Я не маю знайомих ані приятелів між нашими людьми, кромі ось сусідів американців. Мій батько був убитий в майнах у Пенсилвенії, як мені було 16 років, а через рік моя мати померла. Я була одна в родичів і оставши сиротою, по якімось часі я виїхала сюди, до більшого міста. Поблукала трохи та й вийшла за муж за Толла.

З дальшої розмови показалось, що вони купили недавно дім і щоб помочи у виплаті рат за дім, мати, себто п-ні Толл, пішла до праці, бо платня, яку заробляв батько не вистарчала на великі оплати. Праця тяжка і відвічальна, а

(Дальше буде).

М. Самбірський.

НА ВОДАХ АТЛЯНТИКУ

Враження і рефлексії з дороги

Скитальникам присвячую.

1. Старі шляхи, нове горе.

Їхав я океаном малим, мало комфортовим кораблем, на 800 душ обчисленим. Тай, на щастя не було нас більше, а що доїхав би не в тую довгу й гірко виждану Америку, а багато вище від неї... Хоч знавці казали, що в часі останньої війни він перевозив у своїх темних челюстях біля три тисячі війська. Навіть на покладі і коридорах спали бідні хлопці; між ними і не один наш брат з тої сторони океану. Щастя, що ми цивілі, ще й пацифісти, тому їдемо куди краще, в справді скитальчому комфорті.

На наше щастя за весь час їзди не було бурі, бо тоді було б горе нашому „Титанікові", а нам, його щасливим пасажирам, судний день. Море було на загал спокійне, небо хмарами крите. Колись у такому люксусі возили хіба невольників в Америку, а тепер нам, скитальцям, їхня честь припала. Та й за це ми Богові і добрим людям вдячні.

Обслуга корабля, щось понад сто люда, різного виду і подобія, їде по великопанськи, в окремих кімнатах, а ми — як оселедці в бочці, 20—30 душ в одній салі, ліжка поверхові. Заздрісним оком споглядаємо на нашу обслугу, як заїдає смачні помаранчі, чеколяду, пахучі цигарки курить... Одну по одній, та ще й до половини. Кожний з нас, пасажирів, ще до недавна — одну таку цигарку ділив на двоє, трое, а то й збирав за жовнярами, що по „американськи" їх курили. На ці теми по наших скитальчих таборах склали такий жарт: Знаєш, я від нині курю по американськи! Загальне здивування. — Шлком просто, відповідає курець. Американський вояк курить одну половину, а я другу...

Ще одне сумне відкриття на кораблі, болюча несподіванка: корабельна обслуга говорить тільки по англійськи! А ти, хоч і письменний на всі краєві глаголи, стаєш відразу безрадний, як немовля покірний... Це вже вершок сорому для нас, кандидатів на американців. Бере тебе лють на всіх професорів і граматиків світу. Тай на політиків трішки... Дурень єси від нині, брате. Знову зачинай від азбуки, хоч стільки літ учився всячини всілякої; а тут, на океані, за одну ніч став такий маленький, в своїх і чужих очах. Гірке розчарування, одне з найбільших, на морі і на новому континенті. Знане воно дуже добре нашим батькам і дідам, що перед нами десятки літ — тими самими морськими шляхами в новий, кращий світ мандрували. З тою самою тривогою, жалем і смутком, що й ми сьогодні, скитальники сплюндрованої і збещещеної лютим тираном — Землі Української. Землі мучеників і героїв.

Старі шляхи, а нове горе! Те саме море стелиться перед нами, що й перед нашими батьками колись стелилося, як сюди їхали. Та наш біль у серцю — стократно більший, а смуток наш не чорний, а кривавий! У дома (не має в нас дому!) сплюндрована земля, збещещені святині, в червоний ясир твоїх рідних, твоїх любих погнали... А як прийдеш скитальнику в новий, у вольний край американський, не будеш мати ні до кого листа написати... Твій лист, вирок смерти для твоїх рідних недобитків у „старім" краю! Від нього впаде на твою хату, на твоїх рідних — тінь Сибіру.

2. Що кажуть учені пророки?

Та вернімо на корабель, до нашої різношерстної обслуги, з якою годі тобі розмовитися. Цією дорогою, просто із моря — телеграфую до всіх моїх шановних і дорогих земляків по скитальчих таборах Німеччини та Австрії сущих: „Учіться англійської мови! Пильно її учіться. А головно учіться її днем і ніччю ті вибранці зпоміж Вас, що від року, або й більше маєте готові афідевіти до Америки і не знаєте, що з ними робити, бо консулят не приймає їх. Бо інші, мабуть важніші, від вас, туди їдуть... Учіться англійської мови, а може скорше пустять вас. Як не до блаженної Америки між своїх рідних, то хоч під двері американського консуляту" — у славнім городі німецькім Мюнхені, в Франкфурті, чи іншім Бремені... До більших і менших різної віри і роду консулярних достойників і достойничок. Таких все занятих і чогось нервових, над купами газет і журналів, ревно і діловито чеколяду заїдаючих...

Цю сумну істину про спасенну потребу англійської мови в життю християн XX.-го століття, ще й до того нашого брата-скитальника, відкрив я щойно тут, на кораблі. І гірко тепер каюсь, та й покутую, за своє лінивство окаянне. Навіть чорних добрягів на вулиці боюся, і то у білий день. Бо вони, всі до одного, говорять по англійськи... А ти, хоч „білий" і европеєць — ні. Боюсь, щоб не зачіпили де часом мене „старого" щирим словом десь на вулиці, в залізниці, трамваю, і взагалі в Америці, де тепер живу щасливою і вольною людиною, справжнім образом і подобієм Божим! А не безвольним рабом — діпістом, як було донедавна в Европі, на скитальщині. Діпісти — це нова раса людей в Европі (від Д. П. — „Дисплейст Персонс", переміщені особи) без ніяких прав, свободи і надій, яких хіба вистріляти, як писав недавно один милосерний журналіст в Америці. Забрати їх кудись з Европи, або вистріляти, — таку мудру і зовсім справедливу раду дає цей мудрий чоловік своїм глухим землякам.

Щобільше, без знання англійської мови, навіть малі діти, солодка потіха українських батьків, є тут для тебе, скитальця-українця, чималою морокою, тягарем просто. Їхні батьки, колись щирі українці і великі патріоти, основники і філяри різних національних товариств, організацій. Тепер їхня надія і щастя — по „свому" до тебе, українця, не „спікають". Учені і пророки кажуть, що так тут мусить бути! І кажуть, що прийде колись час, що буде ще гірше, як нині є. Що прийде час, коли рідні батьки своїх рідних дітей не зрозуміють... Подекуди вже й тепер їх не розуміють, цілком не пізнають.

В одному тут домі бачив я недавно цінний великий альбом з рідкими нині світлинами із боїв Українських Січових Стрільців із москалями та безсмертні події слави нашої Української Галицької Армії, в краю і на скитальщині на знимках увіковічнені. Альбом цей вирятував від заглади один гарячий і свідомий американський українець, визначний наш інтелігент. Із рук сина, батько якого був колись вищим старшиною УГА. По смерти батька, ця наша рідка цінність-реліквія, не представляла ніякої вартости для сина, що вже не знав по рідному, чи пак по батьківському ні слова... Як би не цей милосерний український Самарянин, в одному великому місті Америки, то більш як сотня цінних знимок з історії великого народу, помандрувала б — на смітник, або до печі.

Хто винен? Батько, земля йому пером, чи бідний син великого батька? Твердю, що тільки батько. Хоч я не „вчений", і не пророк, та думаю, що не помиляюся.

(Дальше буде).

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Іван Кощуба передав від Чорноморської Січи в Джерзі Сіти, Н. Дж., з коляди, $100; Стефан Гиса з Гвайтстон, Л. Ай., $5; Тов. Помочі з Гемтремк, Міш., $10 як постійну місячну жертву; Братство св. Михаїла з Гемтремк, Міш., $5 як річну вкладку.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Аматорська вистава.

Аматорський Кружок, що існує при українській греко-кат. парохії св. Миколи в Норт Шікаго, рішив відновити свою давню діяльність, перервану в часі війни, та зачати давати аматорські вистави, що то відгравали десятками літ таку важну ролю в нашому громадянському житті. Простора галя при церкві св. Миколи була битком набита, коли Кружок виставив 26. січня комедію Івана Моліера „Гриць Мазниця". Вистава відбулась заходами Марійської Дружини Пань при церкві св. Миколи.

Ролю Гриця відіграв п. Дмитро Заблоцький і захопив усіх знаменитою грою і своїм милим теноровим голосом, яким віддавав прекрасно сумовиті мелодії. Дружину Гриця відіграла п-ні Анна Івасечко. Цю, з психологічного боку важку ролю, виконала вона бездоганно, разом з Горпинкою, яку відіграла п. Катерина Савчин. Барона і шляхтичів, теж не легкі ролі, віддали пп. Тома Івасечко, Петро Лучків і Анна Чикало. Дуже гарно вивязались зі своїх завдань п. Михайло Токаревич в ролі Микитки, а Рудольф Пришляк в ролі Остапа. Суфлерував п. Віктор Кузьма.

Публика нагороджувала аматорів грімкими оплесками і тим виявляла, що вона любить аматорські вистави, навіть і ті старі, коли вони добре підготовані й добре відіграні. На це звернув увагу о. Тит Лазор, ЧСВВ, заохочуючи Кружок до дальшої праці на цьому полі. Весь дохід призначено на допомогу українським скитальцям в Европі, що теж годиться піднести, а тим самим теж й ініціятиву Марійської Дружини в цьому доброму ділі, яке повинно заохотити теж й інших до подібної праці.

Цей самий Кружок повторив цю виставу дня 9. лютого в галі при церкві Різдва Божої Матери в Савд Сайд Шікаго. Тут аматори грали ще краще, але не дописали аранжери вистави, як і не дописала публика. Аматори не жалували труду, ні коштів, але на галі було всього до 50 людей, а крім цього навіть галя не була огріта, так, що актори тряслися від зимна і це, як виглядало, було одиноко „заплатою" за їхню патріотичну працю... Не хочу згадувати ще за інші недомагання, з куртиною і т. д. Скажу тільки, що так не повинно далі бути. Тут мусить наступити зміна, бо через таке недбальство терпить загал, терпить народня справа. Таке пишу не тільки від себе, але теж і в імени тих, що про це явно говорять і яким стидно за такі речі.

Приявний.

МАЯМІ, ФЛОРИДА.

Українець закладає музичну студію.

Невелика наша громада, одначе постійно зростає, бо чудове підсоння притягає до себе щораз більше українців старшого й молодого покоління. До молодих треба зарахувати Степана Маїка, музиканта з професії, сина патріотичних родичів, членів У. Н. Союзу. Молодий Степан є членом 42 відділу У. Н. Союзу. Тепер закладає він в Маямі свою музичну студію.

Степан Маїк,
диригент, член У. Н. Союзу.

Про п. Степана Маїка, родженого в 1921 році в Кліфтон, Ню Джерзі, хочу сказати, що він побирав першу науку гри на скрипці в українського учителя, Мирона Тимкевича. Потім побирав науку в різних визначних американських професорів, а в 1936 році виграв першу нагороду в радійовім конкурсі. Потім учився гри на піяні та інших інструментах. Вступивши до армії був там дирігентом, в Нюпорт Нюз у Вірджінії. Вийшовши з війська відбув з орхестрою турне. Покінчивши музичні студії й одержавши дипльому осів у Маямі. Тут він уже аранжував музику для орхестри для українських народних танків, укладу В. Авраменка. Він буде дирігувати цею орхестрою 21. лютого на міжнароднім виступі в Гсифорд Парку, де виступлять українські танцюристи з українськими народніми танцями.

ФЛАШИНГ, Н. Й.

З хрестин на допомогу скитальцям.

В неділю, 15. грудня громадяни Ф. Вілсон справляли хрестини своєї донечці Джен-Лілієн. При обіді та веселій забаві гості не забули за наших скитальців і зложили $15. — Жертвували по $2: родичі донечки Ф. Вілсон, Т. Лабовський, Е. Дичко, Н. Будермен; по $1: Т. Лабовський, Шифран; бабуня і дідо В. Дичко $5. — Гроші вислано до ЗУАДК у Філаделфії.

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:	Датки:
Українська Правосл. Громада в Лос Анджелес, Кал.	$10.00
Joseph Yonda, передплатник	3.00
E. I., передплатник	2.00
Тома Коляр, передплатник	2.00
Текля Постоловська, передплат.	1.40
7 Іван Когут	2.00
8 Пилип Гаврилів	3.00
8 Михайло Фатюк	2.00
8 Еміліян Тутко	2.00
8 Григорій Скробач	2.00
20 Йосиф Годяк	2.00
20 Пилип Нагірняк	2.00
20 Іван Беднарський	2.00
20 Михайло Миськів	2.00
20 Іван Шавінський	2.00
29 Лука Варениця	2.00
49 Бр. св. Арх. Михаїла	5.00
49 Яків Місюрка	2.00
49 Петро Стецюк	2.00
49 Дмитро Пуколь	2.00
49 Володимир Дорош	2.00
49 Григорій Доскоч	2.00
50 Михайло Маковський	3.00
58 Михайло Слободян	5.00
62 Іван Данько	2.00
62 Йосиф Навроцький	2.00
66 John Babinetz	2.00
66 John Yawornicky	2.00
67 Dmytro Domarecki	3.00
69 Григорій Кук	3.00
72 Іван Коцан	10.00
76 George Fryndok	2.00
81 Андрей Корчинський	2.00
94 Тоні Стетків	5.00
94 Максим Чубка	2.00
94 Петро Мельничук	2.00
94 М. Шаран	2.00
94 Катерина Магола	1.00
95 Tymko Huryn	4.00
Василь Шанайда	5.00
A. Lesnick	3.00
Theodore Kwap	2.00
S. Blochowsky	2.00
Іван Васильків	2.00
Dmytro Semenenko	2.00
George Soroka	2.00
М. Павлівський	2.00
Jakob Zakolo	2.00
Harry Magun	2.00
Андрій Шум	2.00
Марія Чайковська	1.00
102 Микола Бобечко	4.00
105 Прокіп Савчинський	2.00

Відділ:	Датки:
106 Василь Стасюк	2.00
106 Григорій Цуприк	2.00
130 Яків Колодніцький	2.00
135 Andrew Mowchan	1.00
145 Ізидор Киник	2.00
156 Ілія Мусял	2.00
156 Михайло Каландяк	1.00
158 Юліян Павчак	5.00
158 Василь Мисик	2.00
158 Михайло Кіт	2.00
158 Анна Шеремета	1.00
167 Микола Білан	2.00
170 Павло Мелень	2.00
175 Wasyl Bilyk	2.00
176 Michael Staleny	2.00
182 Параня Ниляк	1.00
183 John Skikun	2.00
200 Michael Worona	2.00
200 Стефан Шіпка	2.00
200 Joseph Paraszczuk	2.00
204 Петро Ковальчик	3.00
204 John and Mary Gontariuk	3.00
204 Іван Валігунда	2.00
206 Іван Строцький	3.00
211 John ond Eunice Solgan	2.00
219 Петро Озга	2.00
221 Дмитро Максимюк	4.00
221 Ізидор Левтюх	3.00
221 Іван Боднар	2.00
221 Петро Костерка	1.00
230 Дмитро Войтович	2.00
234 Стефан Могила	3.00
234 Ілія Генега	2.00
236 Роман Ґараджон	2.00
239 Andrew Sopko	2.00
241 Василь Липка	2.00
243 Лука Вілик	2.00
243 J. Lahola	2.00
243 М. Пик	5.00
248 М. Кобилянський	5.00
248 М. Маскула	2.00
248 П. Заплітний	2.00
248 А. Зибко	2.00
248 В. Чернецький	2.00
248 І. Манків	1.00
254 Андрій Стасюк	2.00
266 Йосиф Базарніцький	2.00
268 Іван Омелян	2.00
274 Іван Когут	2.00
275 John Mikula	2.00
276 Николай Жук	2.00
277 Андрій Стефанів	3.00
236 Василь Челак	2.00
292 Kindrat Michalchuk	2.00

Адміністрація „Свободи".

ЩО ПИШУТЬ?

РЕЛІГІЙНИЙ НАСТРІЙ СЕРЕД РОЗБИТКІВ.

(З околиці Ряшева, під Польщею наспіла низка листів, писаних тою самою рукою, до свояків у стейті Огайо. Їх зміст говорить самий за себе).

* * *

Дня 15. грудня 1946 пише свояк: Тато й мама і тітки повмирали, ми зостали сиротами, а живемо разом, в згоді і в послусі і просимо Господа Бога, щоб нам поміг перебути ту военну нужду, яка нас дуже побідила. У нас було троє коней, три корови і троє безрог — то всьо нам забрали, а лишили тільки одну корову, а нас усіх є восьмеро челяді. Поле оремо лопатою, а самі мусимо запрягатися до воза, коли треба що з поля привезти. Поратуйте нас, коли ласка, щоб ми могли собі коня купити.

У нас ішли фронти чотири рази, нарід розлетівся і ніхто не знає, де хто живе. У нашім селі лишилося лише 20 нумерів (а було 650), поле осталося пусте. Коня годі докупитися, бо коштує 5,000 злотих. Я самий жию по монашому, бо тепер не час на інше життя... В мене хіба така думка, щоб оженитися з тим, хто дасть волю всьому народові. На таке весілля я запросив би всю нашу родину, отже і вас, і за таке весілля я Господа Бога прошу.

Нас були забрали в 1942 році до Німеччини і вернули домів аж в 1945 р. Від 1945 до нас ніякі листи не доходили, бо були великі розрухи і далі є... Багато пакунків з Америки й Канади людям приходять, а одному сусідові то пару коней хтось прислав аж з Америки, але то великий кошт. У нас платять сім тисяч золотих за один долар. Наш священик о. В. помер, а жінка з дітьми десь пропала. Попівство повалене, в церкві відправи нема. Цегла, що була призначена на церкву, вся знищена. Як у вас в Америці правлять священики, то може б ви могли дати на молебен в моїм намірені.

У листі з 17. січня 1947 написано: Поводження наше таке, що все з біди в біду. Такого життя я не бажав би нікому. Переживаємо вже девятий рік так, як колись я читав у книжках з історії: люди криються по багнах, по водах і через тростину дихають, як колись перед татарами. Наш український нарід дочекався переживати такі часи, а ваші виродки в Америці, що то не знають біди, нас прозивають. Подумайте собі, як можна жити, коли робітник заробить одно кільо зерна на день. Нас забирали примусово з дому; як хто не хотів іти, то палицею дістав і з дому викидали. Чоловік з плачем ішов, покинувши рідню. Такий був плач, що страшно було слухати.

У листі з 21. січня 1947 сказано: Наш край під одним королем, то життя однакове всім. Фільварки, міста, рільники то все опустіло, а нарід лише в одній копиці гниє. Хто переховався, то ще тепер помре, бо харчів не дістає.

Опишу вам де наші люди виїхали. Через Кроковець іде границя советська та польська. Совети перебрали греко-католиків на схід сонця, а римо-католики пішли на захід сонця і так прийшла руїна. А що наша мама була римо-католичка, то ми осталися в нашім домі. Таким способом лишилися і тих кілька господарів по своїх домах. Так живемо на години і на мінути і так переходять літа нашого життя.

З нашої родини виїхали П. і М. з дітьми на схід, але звідтам листи не приходять. Напишіть мені, котра ваша дитина найліпша, то ми може посватались би. Нехай не боятьcя, то добре, щоб потомки зналися, бо нам тут трудно буде залишити родину, то може хоч в Америці останеться якийсь кружок. І там старайтеся, щоб хоч одного внука вивчити на священика на памятку. Бо як у нас будуть дальше такі гаразди, як тепер, то священика не буде... Як котре слово до вас було гнівне, то простіть, а ми доки жити будемо, будемо до вас писати.

(До листів залучені письма з підпілля зо згадкою про У. П. А., яка „бореться з москалями". „Партизан" подає причини, чому ця армія діє, які звісні з інших джерел).

ВЕТЕРАН БЕЗ РУК ПРИ ПИСАННЮ.—Це Гарольд Росел, воєнний ветеран, що втратив в останній війні обидві руки, показує, що він уже може писати штучними руками. Зліва приглядається тому писанню його дружина. Зправа миссис Понґ Рінейл, голова Бюба Промовців у Нюйорській Філії А. Ч. Хреста.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

5477. Кравець Теодора з с. Хишевичі, Рудки, від Бобеляк Дмитра.

5478. Сенів Дмитра (батько, 8 синів і 8 дочок) жив у Филаделфії в 1917 р., від Сенів Андрія.

5479. Борух Олекси від Олійник Петра з села Білківці, Зборів.

5480. Шарко Леська і Анни від Шарко Петра з Мостів Великих.

5481. Ґула Михайло (вуйко) від Перепічка Евгена.

5482. Чайковська Марії (Ружицька) з с. Язловець, Бучач, від Марцінковський Казимира з села Бровари.

5483. Коцюба Степана і Йосифа з с. Бреликова, Ліско, Куцик Івана з с. Серединці від Коцюба Остапа.

5484. Добровольська Марії з с. Байківці, Тернопіль, Оховський Василя з с. Шляхтинці від Литвин Павла.

5485. Шпонтак Василя з с. Дубрівки, Ужгород, Рущак Катерини, Василя і Варвари з с. Андрусівка від Шпонтак Михайла і Віри (Ілечко).

5486. Мазурко Семена з села Соснівка від Багнюк Максима.

5487. Придаткевич Романа від Адріянович Савина.

5488. Павліцький Йосифа з с. Кривча Гор., Борщів, від Наталіч Катерини (Павлусь).

5489. Гринецький Володислава від Теодор Семена.

5490. Солима Івана з с. Корманич, Перемишль, від Солима Леона.

5491. Погорілець Марії з с. Сороцько, Скалат, від Оконська Анни.

5492. Афтанас Катерини від Ланчак Степана з с. Павлокома (Березів).

5493. Баран Марії (Лехновська) з с. Жукотина, Турка, від Лехновський Івана.

5494. До рідних і знайомих з с. Гусакова, Перемишль, від Козак Богдана.

5495. Андрійченко Степана Луць, Мотуз Гриця з Лебедина від Воскобійник Никифора.

5496. Стронський Івана (дочка Славка і син Іван) від Ольги Стронська.

5497. Мартиняк Людвики і Олександра, Маранчукова Марії від Мартиняк Стефанії з с. Журавники, Львів.

5498. Сабучик Анни і Веруши від Граб Василя з с. Дубовки, Ужгород.

5499. Губіцька Іванни (Ґодва, Массаро Юлії (Губіцька) з Теребовлі, Маліцький Володимира, Василя і Степана від Губіцька Ольги.

5500. Мошора Іван з с. Міґова, Добромиль, від Мошора Михайла.

5502. Микитчак Стаха, Мідур Олени, Капуш Параски з с. Золотого Потока, Бучач, від Кушик Степана.

5503. Капустинська Катерини з с. Ляшки Мур. від Капустинський Івана.

5504. Стельмах Миколи з с. Зарваниця, Підгайці, від Стельмах Івана.

5505. Кіт Григорія з с. Бортків, Золочів, від Кіт Петра.

5506. Самітний українець з Галичини, тепер на скитальщині в Австрії, 32 років з укінченою гімназією та Торговельною Академією, зі знанням англійської мови, матеріяльно незалежний, навяже переписку з українкою в Америці або в Канаді в цілі подружжя.

5507. Гоґіль Дмитра, Михайла і Ольги з с. Дубно, Ланцут, від Коваль Олекси.

5508. Пукас Ілька з с. Буковець, Турка, від Пукас Дмитра.

5509. Дідух Михайла з села Язлівці, Бучач, від Гринчак Левка.

5510. Терлецька Катерини (Гартон) від Терлецький Івана.

5512. Левицький Марка з с. Стільська від Застроцький Івана.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00,

Адм. „Свободи".

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 1. лютого 1947 року помер у 54. році життя

ВАСИЛЬ ПИЛИПЯК,

член від. 221 У. Н. Союзу в Шікаго, Ілл.

Покійний походив з села Гологори, пов. Золочів, Зах. Україна.

Похорон відбувся 4. лютого з гр.-катол. церкви св. О. Николая на український цвинтар. — В. Й. П.!

Т. Шпікула, секр.

Дня 12. лютого 1947 року помер на удар серця у 45. році життя

ВОЛОДИМИР БІЛОУС,

член від. 473 У. Н. Союзу в Монтреалі, в Канаді.

Покійний походив зі Сухівців, пов. Збараж., Галичина. Полишив жінку Агату і доньку Марусю.

Похорон відбувся в суботу, 15. лютого. — В. Й. П.!

О. Чайківський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Любов. від. 298, відбудуться в суботу, 22. лютого, в годині 7:30 ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 1. березня 1947, точно в год. 8. ввечір. Членські вкладки можна платити вже від год. 6. вечером. В мсуботу, 22. лютого теж можна буде платити вкладки від год. 7. вечеро. Прохаємо усіх членів вирівняти свої членські залеглости та обовязково явитись на річних зборах. — Уряд.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. С.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, пошукує свого члена **Онуфія Казьо.** Має перебувати в місті Филаделфії, Па. Має родину в Картерет, Н. Дж. Справа Тов. Зап. Січ, від. 342 У. Н. Союзу. Зголоситись на адресу: John Markowicz, 46 Hayward Ave., Carterec, N. J.

ПОШУКУЮТЬ

БОГДАН ГОРІШНИЙ з Унятич, повіт Дрогобич, пошукує **ЮЛІЮ ҐУРСЬКУ,** яка мала би жити в Ню Йорку. За інформаціями прошу звертатися на таку адресу:

Mr. JOSEPH TRUSH
218 East 6th Street,
New York 3, N. Y.

ВАСИЛИНИ ЯЦКО,

з села Станівці (вівоз), пов. Вашківці, Буковина, замужної в Америці за

ВАСИЛЯ МОСКАЛЮКА,

з села Бабівці, пошукує її брат **Микола Яцко.** Хто про неї знає, або вона сама, хай пише до:

NICK YATZKO,
St. Michael, Alta., Canada.

ДИМЧУК ІВАНА (ДМИТРІВ)

із села Шерівці долішні, пов. Садаґура, Буковина — шукає його дочка рідного брата **Ґиня Димчук.** Голоситися прошу на адресу:

GENIA DYMCZUK,
Str. Izbiceni № 45
Vemoroia, Bucuresti, Romania

ЩЕПАНСЬКОГО ЛЮДВІКА зі с. Курян, пов. Бережани, Галичина — шукає **ЮЗЬКІВ ВОЛОДИМИР,** син Миколи і Софії. Адреса: **D. P. Camp UNRRA Team 517 in Mainz-Kastel bei Frankfurt a. M., Germany.**

ШПАК КАРОЛІНУ з Підгаєць — шукає **ШПАК КАТЕРИНА,** дочка Миколи і Анастазії Подусільна. Адреса: **Катерина Юзьків, D. P. Camp UNRRA Team 517 in Mainz-Kastel bei Frankfurt a. M., Germany, U. S. Zone.**

ТАРЗАН ч. 1541. У стихійній темряві.

З великим поспіхом кидали води малпочоловіком попри стіни провалу.

Вкінці, коли вже Тарзан був вичерпаний зі сил, струя поширилася і біг води злагіднів.

Перемучений малпочовік видрапався на беріг і попав у мало освітлену печеру.

З гнилого повітря пізнав він, що попав у яму львів.